

Vergaderjaar 2011–2012

33 226

Oprichting door de Staat der Nederlanden van een vereniging naar Nederlands recht ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights»

B

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 mei 2012

De vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie¹ heeft kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 27 maart 2012² inzake het voornemen tot (mede-)oprichting door de Staat van een vereniging ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights» (VPs). Naar aanleiding van dit voornemen hebben de leden van de PVV-fractie enkele vragen gesteld die zijn opgenomen in de brief aan de staatssecretaris van 6 april 2012.

De staatssecretaris heeft op 11 mei 2012 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Warmolt de Boer

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heynert (VVD), (voorzitter), Terpstra (CDA), Noten (PvdA), (vice-voorzitter), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Smaling (SP), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA), Klever (PVV), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Van Rey (VVD), Bröcker (VVD) en Beckers (VVD).

² Kamerstukken 1 / 2, 33 226, A/ nr. 1

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Den Haag, 6 april 2012

De vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 27 maart 2012 inzake het voornemen tot (mede-)oprichting door de Staat van een vereniging ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights» (VPs). De leden van de PVV-fractie hebben enkele vragen naar aanleiding van dit voornemen. De commissie stelt deze leden in de gelegenheid om deze inlichtingen te vragen, waardoor artikel 34, derde lid, Compatibiliteitswet 2001 van toepassing is.

De leden van de PVV-fractie constateren dat een doel van het onderbrengen van een deel van de organisatie het aantrekken van nieuwe leden is. Waaruit bestaat het over te brengen deel? Waaruit bestaat het deel dat blijft voortbestaan in de huidige organisatie VPs, nadat een deel van de organisatie is overgebracht? Is het aantrekken van nieuwe leden dan niet mogelijk in de huidige vorm? Hebben zich al nieuwe kandidaat-leden aangemeld? Zo ja, welke landen, bedrijven en organisaties zijn dat? Blijven alle leden lid van de huidige organisatie?

De leden van de PVV-fractie lezen dat de Nederlandse delegatie zich sterk heeft gemaakt voor dit besluit omdat een vereniging past bij de gehanteerde voorwaarden. Eén van deze voorwaarden is de eis dat de belangen van de deelnemers aan de VPs gewaarborgd zouden zijn door de aanwezigheid van democratische besluitvormingsprocedures en «checks and balances». De leden van de fractie van de PVV vragen of deze democratische besluitvormingsprocedures dan nu niet aanwezig zijn? Zo niet, waarom worden deze dan alsnog niet bij VPs gerealiseerd? Of wordt een realisatie beperkt door gemaakte afspraken en/of deelnemers?

Ter oprichting van een vereniging moeten er ten minste twee oprichters zijn. Oprichting door alle deelnemers aan de VPs zou onpraktisch zijn. Daar de vereniging een rechtspersoon is naar Nederlands recht, zal de oprichting geschieden door de drie Nederlandse deelnemers. Dit zijn de Nederlandse Staat (de overheden), Shell (de bedrijven) en IVK Pax Christi (de maatschappelijke organisaties). Na oprichting zullen de overige deelnemers van de VPs onmiddellijk toetreden tot de vereniging. Hebben alle huidige deelnemers van de VPs toegezegd toe te treden tot de nieuwe vereniging, zo vragen deze leden.

De leden van de PVV-fractie lezen dat oprichting van een rechtspersoon (vereniging) naar Nederlands recht niet leidt tot nieuwe of aanvullende verplichtingen voor de Staat der Nederlanden. Het enige dat met de oprichting van de vereniging zal veranderen, is dat de Staat zijn contributiebijdrage ten behoeve van de VPs vanaf dat moment zal overmaken naar de bankrekening van de vereniging. Maar wat geschiedt er met het resterende deel van de VPs? Zijn er aan het resterende deel dan geen kosten verbonden? Wordt deze opgeheven, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

De leden van de PVV-fractie zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

De vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verzoekt u om bovenstaande vragen uiterlijk **4 mei 2012** van beantwoording te voorzien.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie,
E. M. Kneppers -Heynert

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 mei 2012

In uw brief van 6 april jl. met kenmerk 150356.01u heeft u mij een aantal vragen van leden van de PVV fractie voorgelegd inzake het voornemen tot het oprichten van een vereniging ter ondersteuning van «The Voluntary Principles on Security and Human Rights» (VPs). In het vervolg van deze brief ga ik successievelijk in op de door de PVV gestelde vragen (cursief weergegeven).

De leden van de PVV-fractie constateren dat een doel van het onderbrengen van een deel van de organisatie het aantrekken van nieuwe leden is.

Waaruit bestaat het over te brengen deel? Waaruit bestaat het deel dat blijft voortbestaan in de huidige organisatie VPs, nadat een deel van de organisatie is overgebracht? Is het aantrekken van nieuwe leden dan niet mogelijk in de huidige vorm? Hebben zich al nieuwe kandidaat-leden aangemeld? Zo ja, welke landen, bedrijven en organisaties zijn dat? Blijven alle leden lid van de huidige organisatie?

Het oprichten van de vereniging naar Nederlands recht geschiedt ter ondersteuning van het samenwerkingsverband VPs, dat op dit moment nog geen rechtspersoonlijkheid bezit. Dit gebrek aan rechtspersoonlijkheid leidt tot een aantal praktische problemen op het vlak van administratie en financieel beheer (zoals bijvoorbeeld het innen van contributies en een niet duidelijk afgebakende bestuurdersaansprakelijkheid). Om een einde te maken aan deze onwenselijke en onpraktische situatie, hebben de deelnemers aan de VPs besloten om de administratieve en financiële beheersaspecten van de VPs te incorporeren in een rechtspersoon. Alle huidige deelnemers van de VPs hebben in dit kader ingestemd met de oprichting van een vereniging naar Nederlands recht en hebben toegezegd lid te worden.

De huidige deelnemers voeren een actief beleid om meer partijen, zowel landen, bedrijven en maatschappelijke organisaties, met een profiel in de extractieve sector aan de VPs te laten deelnemen en hebben in dit kader een aantal prioriteitslanden benoemd. Voor de overhedenpilaar zijn dit o.a. Nigeria, Irak en Zuid-Afrika.

Het werven van nieuwe deelnemers aan de VPs wordt door de oprichting van de vereniging vergemakkelijkt doordat de rechtspositie van de deelnemers wordt verduidelijkt. Bovendien blijkt het voor sommige partijen, op grond van hun interne regelgeving, problemen op te leveren bij samenwerking met een niet-geïncorporeerde entiteit. Door het oprichten van een ondersteunde rechtspersoon wordt voor die partijen de mogelijkheid geopend deel te nemen aan de VPs.

De leden van de PVV-fractie lezen dat de Nederlandse delegatie zich sterk heeft gemaakt voor dit besluit omdat een vereniging past bij de gehanteerde voorwaarden. Eén van deze voorwaarden is de eis dat de belangen van de deelnemers aan de VPs gewaarborgd zouden zijn door de aanwezigheid van democratische besluitvormingsprocedures en «checks and balances». De leden van de fractie van de PVV vragen of deze democratische besluitvormingsprocedures dan nu niet aanwezig zijn? Zo niet, waarom worden deze dan alsnog niet bij VPs gerealiseerd? Of wordt een realisatie beperkt door gemaakte afspraken en/of deelnemers?

De huidige structuur van de VPs kent reeds democratische besluitprocedures en «checks and balances» doordat het samenwerkingsverband is vormgegeven als een organisatie die nog het meest lijkt op een informele vereniging (een vereniging waarvan geen statuten zijn vastgelegd in een notariële akte). De VPs worden bestuurd door het «Steering Committee», dat verantwoording moet afleggen aan de jaarvergadering met daarin alle deelnemende partijen vertegenwoordigd. Deze structuur zal blijven voortbestaan. Binnen de vereniging naar Nederlands recht waarin de administratieve en financiële beheersaspecten van de VPs worden ondergebracht zal het «Steering Committee» de rol van het bestuur op zich nemen en zullen de aan de VPs deelnemende partijen in hun rol van leden van de vereniging de algemene vergadering vormen. Derhalve zijn in zowel de oude als in de nieuwe situatie de democratische besluitvormingsprocedures en «checks and balances» gewaarborgd.

Ter oprichting van een vereniging moeten er ten minste twee oprichters zijn. Oprichting door alle deelnemers aan de VPs zou onpraktisch zijn. Daar de vereniging een rechtspersoon is naar Nederlands recht, zal de oprichting geschieden door de drie Nederlandse deelnemers. Dit zijn de Nederlandse Staat (de overheden), Shell (de bedrijven) en IVK Pax Christi (de maatschappelijke organisaties). Na oprichting zullen de overige deelnemers van de VPs onmiddellijk toetreden tot de vereniging. Hebben alle huidige deelnemers van de VPs toegezegd toe te treden tot de nieuwe vereniging?

Alle huidige deelnemers van de VPs hebben ingestemd met de voorgestelde oprichting van de ondersteunende vereniging en hebben toegezegd lid te worden. Zie verder de brief van 27 maart 2012 hierover, kamerstuk 33 226 A/Nr.1 .

De leden van de PVV-fractie lezen dat oprichting van een rechtspersoon (vereniging) naar Nederlands recht niet leidt tot nieuwe of aanvullende verplichtingen voor de Staat der Nederlanden. Het enige dat met de oprichting van de vereniging zal veranderen, is dat de Staat zijn contributiebijdrage ten behoeve van de VPs vanaf dat moment zal overmaken naar de bankrekening van de vereniging. Maar wat geschiedt er met het resterende deel van de VPs? Zijn er aan het resterende deel dan geen kosten verbonden? Wordt deze opgeheven?

Het oprichten van een ondersteunende rechtspersoon naar Nederlands recht met als doel de administratieve en financiële beheersaspecten te formaliseren is bedoeld om bestaande praktische problemen te onderwerpen. Hieraan zijn geen financiële consequenties verbonden voor het samenwerkingsverband. De verwezenlijking van de doelstellingen van het niet-geïncorporeerde gedeelte van de VPs staat namelijk los van deze beheersaspecten en is niet aan verandering onderhevig.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker